

ΣΚΕΨΕΙΣ ΦΡΟΝΙΜΟΥ ΜΗΤΡΟΣ.

ΤΑ ΚΡΙΣΙΜΑ ΕΤΗ.

Πρό τινος ήκουσα παρὰ νεκρᾶς τινος καὶ εὐτυχῶς μητρὸς τοῦς ἐξῆς λόγους: „Ἀξιον θαυμάσμου εἶνε τῷ ὄντι πόσον τοιοῦτό τι μικρὸν πλάσμα δύναται νὰ μεταβάλλῃ ἐξ ὁλοκλήρου ὅλον τὸν περὶ ἡμᾶς κόσμον! Πολύ, πολὺ περισσότερον ἢ ὅσον μετέβαλεν αὐτὲν ὁ γάμος. Τὸ μεταξὺ γυναικὸς καὶ μητρὸς διάστημα εἶνε πολὺ μεγαλειότερον τοῦ μεταξὺ παρθένου καὶ συζύγου“.

Καὶ ἡ νεαρά μήτηρ ἔχει πράγματι μέγα δίκαιον! Οὐδέποτε καθ' ὅλον αὐτῆς τὸν βίον ἡ γυνὴ ἔχει διὰ μιᾶς τοσαῦτα νὰ μάθῃ, ὅσα κατὰ τὰς πρώτας ἐβδομάδας τοῦ νέου αὐτῆς μητρικοῦ ἀξιώματος. Πᾶς ὁ πλησιάζων αὐτὴν ὁμιλεῖ μόνον περὶ μικρῶν παιδιῶν, οὕτως ὥστε ἐντὸς δεκαπενθήμερίας μανθάνει τὰς περιπετείας καὶ τὰ βάσανα καὶ τὰς ἀπολαύσεις πεντήκοντα καὶ πλέον λεχωίδων. Ἡ ἐπιμέλεια καὶ θρῆψις τοῦ μικροῦ νεογεννήτου συζητεῖται ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόμεναις καὶ ἐκάστη γυνὴ ἀπὸ τῆς γράϊας πλυντρίας μέχρι τῆς κομφῆς καὶ μεταξοφορεμένης φίλης συναποφέρει ἄλλας συμβουλὰς καὶ ἄλλα παραδείγματα εἰς τὴν κλίνην τῆς νέας μητρὸς.

Ἐὰν δὲ τύχῃ καὶ λάβῃ πρώτην φορὰν περιοδικὸν ἀνὰ χεῖρας, βεβαίως εἰς τῶν παρισταμένων θ' ἀναφωνήσῃ: „Κύτταξε ὅτ' ὅλον τὸ τέλος ὑπάρχει λίαν ἐνδιαφέρον ἄρθρον περὶ τροφοῦ!“ Ἡ μεγαλειτέρα δ' ἐπιθυμία τῆς νεαρᾶς μητρὸς σύγκειται εἰς το νὰ μάθῃ ποῦ, καὶ πότε καὶ ποίου γένους νέοι ἀνθρώποι ἐγεννήθησαν εἰς τὸν κόσμον, ἀδιάφορον ἂν τὰ ἄλλα ταῦτα βρέφῃ ἀνῆλκω εἰς ὅλους ξένους αὐτῇ ἀνθρώπους, — διότι ὁ κόσμος βέβαια ἐπλάσθη μόνον καὶ μόνον διὰ τὰ γεννῶνται μωρὰ ἐν αὐτῷ, τί δὲ βραδύτερον θ' ἀπογίνωσι ταῦτα, ἂν θὰ μνηστευθῶσιν, ὑπανδρευθῶσιν ἢ ἀποθάνωσιν, ἂν θὰ διάκηνται ἐχθρικῶς ἢ φιλικῶς πρὸς ἄλληλα, — εἶνε ὅπως διόλου ἀδιάφορον εἰς τὴν μητέρα, ἥτις κρατεῖ τὸ πρωτότοκον ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς! — Βραδέως ὅμως καὶ ἀναπαισθητῶς προβαίνει ἄλλη τις ἐποχὴ, καθ' ἣν νομίζομεν, ὅτι ὅλος ὁ κόσμος φοιτᾷ εἰς τὸ σχολεῖον καὶ ἐκπαιδεύεται. Ἡ ἐποχὴ αὕτη εἰς τὸν βίον τῶν ἡμετέρων παιδιῶν διαρκεῖ περὶ τὰ δέκα ἔτη, κατὰ ταύτην δὲ ἡ πρώτη ἐρώτησις, ἣν ἀποτείνομεν συνήθως εἰς νέους γνωρίμους, εἶνε ἡ ἐξῆς: „Εἰς ποῖον σχολεῖον στέλλετε τὸν υἱόν σας“; ἢ „ἔχετε καμμίαν παιδαγωγὸν διὰ τὴν κόρην σας“; Τὸ ἔτος μετρεῖται πάντοτε κατὰ τὰς τακτικῶς γινομένας ἐξετάσεις καὶ διακοπὰς.

— Πότε εἴχετε τὴν τάδε καὶ τάδε ἐπίσκεψιν; ἐρωτᾷς καὶ λαμβάνεις τὴν ἀκόλουθον ἀπόκρισιν:

— Τὰς ἐορτὰς τοῦ Πάσχα.

— Πότε εἶχον λοιπὸν τὰ παιδιά ἵερη;

— Ἀμέσως μετὰ τὰς μεγάλας διακοπὰς ἦτοι περὶ τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου.

Εἶνε παράδοξον, τῇ ἀληθείᾳ! Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὅλοι οἱ ἀνθρώποι, μεθ' ὧν συναναστρέφεται τις, ἔχουσι παιδιά φοιτῶντα εἰς τὸ σχολεῖον! Ἡ μήπως συμβαίνει τὸ ἐναντίον; Συναναστρεφόμεθα ἐκείνους μόνον, οἱ ὅποιοι ἔχουν;

Ἄγνοῶ· τοῦτο δὲ μόνον γνωρίζω, ὅτι πανταχοῦ ἐπικρατεῖ ἡ αὐτὴ συγκίνησις ὅσον ἀφορᾷ τὴν προσεχῇ βαθμολογίαν, τὰ αὐτὰ παράπονα διὰ τὰ ὁλονὲν ἰσχνότερα καὶ ὠχρότερα γινόμενα παιδιά καὶ ἡ αὐτὴ ἀμφιβολία μεταξὺ ἐκπαιδευτηρίων καὶ οἰκοδιδασκάλων. Ὅλος ὁ κόσμος εἶνε μία καὶ μόνῃ μεγάλη σχολή, ἐν ἣ ὅλοι οἱ ἀνθρώποι διακρίνονται

μόνον εἰς διδάσκοντας καὶ διδασκόμενους. Ἡ δὲ περίοδος αὕτη εἶνε ἴσως ἡ ἀκμὴ καὶ τὸ στέμμα τοῦ μητρικοῦ βίου.

Ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν ἔχομεν ἀκόμη κατὰ μέγα μέρος τὴν τύχην τῶν προσφιλῶν τέκνων. Καὶ εἰμεθα μὲν εἰς πολλὰς φροντίδας καὶ κόπους ὑποβεβλημένοι, ἐν τοῖτοις βλέπομεν καθ' ἐκάστην καὶ ἀνὰ πᾶσαν ὥραν τὰ ἀποτελέσματα τῶν πόνων τούτων! Ὅλα δυνάμεθα νὰ μεταβάλλωμεν, ἐὰν νομίσωμεν ὅτι ἔχουσιν ἐλλείψεις, πόσον δὲ ἱκανοποιούμεθα, ἐὰν ἡ μεταβολὴ αὕτη στεφθῇ ὑπὸ ὀφθαλμοφανοῦς ἐπιτυχίας! Ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἀναπτύσσονται ἐπὶ μᾶλλον τὰ παιδιά, δύνανται ἤδη νὰ ᾔνε πρὸς ἡμᾶς ὡς φίλος καὶ φίλη, καὶ ἐν τούτοις πόντοτε σκέπτονται διὰ τῶν ἰδεῶν ἡμῶν, αἰσθάνονται τὴν ἰδίαν ἡμῶν αἰσθησιν ἐν τῇ καθαρᾷ αὐτῶν παιδικῇ καρδίᾳ. Ἀκόμη οὐδεμία ἐλπίς διεσπάσθη, οὐδὲν ὄνειρον ἐξηφανίσθη, ἡ δὲ μήτηρ ἀτενίζει ἀκόμη μετὰ στερεᾶς πεποιθήσεως πρὸς τὸ μέλλον. Ἀνέθρεψε τὰ τέκνα τῆς κατὰ τὴν ἱερωτάτην γνώμην καὶ δυνάμιν τῆς, πρὸς τοῦτο κατηνάλωσε τὸ αἷμα τῆς καρδίας τῆς, νυχθημερὸν πρὸ οὐδεμιᾶς θυσίας ὠπισθοχώρησε διὰ νὰ καταστήσῃ δυνατόν εἰς τὰ προσφιλῆ ὄντα ὅ,τι ἐφαίνετο αὐτῇ ἐφικτόν· πῶς ἤθελεν εἶσθαι λοιπὸν δυνατόν νὰ στερηθῶσί τινος ἐν τῷ βίῳ; Εἶνε χρηστὰ καὶ τίμια τὰ τέκνα τῆς, φυσικῶς δὲ πρέπει νὰ γίνωσι καὶ εὐτυχῇ. Ἀλλ' ἡμέραν τινα ἡ μήτηρ πάλιν σκέπτεται καὶ παρατηρεῖ αἴφνης, ὅτι ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὅλα εἶνε περὶ αὐτὴν μεταβεβλημένα, προσέτι ἐφθασε καὶ ἐκεῖνος ὁ καιρὸς, καθ' ὃν δὲν ἀναγινώσκει τις πλέον μυθιστορήματα καὶ διηγήσεις, διότι ὅ,τι ἔχει ἀμέσως πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς εἶνε πολὺ μᾶλλον ἐνδιαφέρον ἢ ὅλα τὰ βιβλία.

Ἐντεῦθεν ἀρχεται ἡ δευτέρα μεγάλη περίοδος τοῦ βίου τῆς γυναικὸς, καθ' ἣν ἡ μήτηρ ἔχει ἀνάγκην ὅλης τῆς δυνάμεως καὶ ὅλης τῆς στερεᾶς πίστεώς τῆς, ἵνα διέλθῃ αὐτὴν ἀξιοπρεπῶς. Καὶ διὰ μὲν τῆς συνέσεως καὶ τῆς καλῆς θεολήσεως δύναται τώρα νὰ ἐπιτευχθῇ τὸ πᾶν, οὐδὲν δὲ διὰ μόνῃς τῆς ἀμέτρου μητρικῆς στοργῆς. Τὸ παιδίον ἀπαιτεῖ ὅ,τι δὲν δύνασαι νὰ τῷ παρασχῇ, εἰς τὸν βίον τοῦ δὲ ὑπείρχονται νέαι ἀνθρώπιναί βίαι. Δὲν εἶσαι πλέον ἡ μόνῃ μεστρία μεταξὺ τοῦ τέκνου σου καὶ τῆς τύχης του, — καὶ ἐνταῦθα ἔγκειται τὸ μεγαλεῖον καὶ τὸ καταπληκτικὸν τῆς περιόδου ταύτης τοῦ βίου. Πλεῖστοι γονεῖς δὲν θέλουσι νὰ κατανοήσωσι τοῦτο καὶ νομίζουσιν, ὅτι καὶ τότε δύνανται νὰ μένωσιν οἱ πηδαλιούχοι τῆς τύχης τῶν τέκνων των, ὅταν ταῦτα κατὰ τὴν αἰώνιον πορείαν τῆς φύσεως ὀρισθῶσι νὰ ἐκλέξωσιν εἰς τὸ ἐξῆς ἰδίαν ὁδόν. Εὐνόητον εἶνε καὶ ἀληθές, ὅτι πιστοὶ γονεῖς θέλουσι νὰ ᾔνε εἰς τὰ ἐνήλικα τέκνα των ὅ,τι ἦσαν δι' αὐτὰ ἐκ γενετῆς, ἀλλὰ τοῦτο εἶνε μεγάλη καὶ πολλάκις δυστυχίας πρόξενος πλάνη. Τὰ χρηστότατα καὶ ἄριστα ἡμῶν σχέδια ναυαγοῦσι, διὰ τοῦτο ὑπόκυφον, ὃ περιφρονεῖς μητρικὴν καρδίαν, καὶ μὴ πολέμει ὅ,τι οὐδέποτε ἄλλως ὑπῆρξεν, οὐδ' ἄλλως θὰ ὑπάρξῃ. Ἐὰν ἐν τῷ μέλλοντι ὅλα γίνωσι καλότερα ἢ ὅσον ἐσκέψθης, ἂν οἱ υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες ἐξέλεξαν ἐπιτήδευμα καὶ ἵδρυσαν ἰδίαν ἐστίαν, ἀρχίζει πάλιν ἡ μάμμη ἐκ τῶν — μωρῶν, καὶ δοκιμάζει ἐξ ἀρχῆς τὰς αὐτὰς ἡδονὰς καὶ μερίμνας, μεγεθυνομένας μόνον διὰ τῆς ὀδύνης, ὅτι συχνάκις δὲν θέλουσι νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὴν πειρὰν τῆς καὶ ὅτι αὕτη ἀπέναντι τῶν ἐγγόνων δύναται μὲν βεβαίως νὰ δώσῃ συμβουλὰς, οὐδεμίαν ὅμως ἀπόφασιν νὰ ἐπιβάλλῃ. Τέλος μεγαλύνουσι καὶ οἱ ἐγγονοὶ καὶ εἰσέρχονται εἰς τὸν κόσμον, ὁ ἀριθμὸς τῶν προσφιλῶν ὄντων, δι' ὃ χαίρει τις καὶ μεριμνᾷ, αὐξάνει ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, τότε δὲ τί ἄλλο δύναται νὰ ἐνδιαφέρῃ τὴν μάμμην ἐκτὸς τοῦ ὅποια καὶ ὅποια

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ. Εικὼν ὑπὸ Α. Τσίχ.

τέκνα, ἐγγόνους καὶ διεγγόνους πάσης ἡλικίας ἔχει· Ἰδοὺ λοιπὸν ἐποχή, καθ' ἣν πολλὰ ὄντα ἀγαπῶμεν ἐξ Ἰσου καὶ ἐνδιαφερόμεθα περὶ πλείστων πραγμάτων καὶ καθ' ἣν πολλάκις πρὸς στιγμήν δὲν αἰσθανόμεθα μέγα τι δυστύχημα, οὐδὲ παρατηροῦμεν αὐτὸ τόσον, ὅσον μυῖαν ἔρπουσαν ἐπὶ τοῦ τοίχου ἢ ἡλιακὰς ἀκτῖνας παιζούσας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· ὁμοίως λοιπὸν καὶ γηραῖά τις γυνή, ἥτις ὑπὲρ τὰς δύο δωδεκάδας ἀνθρωπίνων πλασμάτων ἐξ Ἰσου ἀγαπᾷ καὶ μετ' αὐτῶν συμπάσχει, δύναται ἐνίοτε ἐξ ὑπερβολικοῦ καμάτου νὰ προσηλώσῃ τὰς ἰδέας της ἐπὶ τινος μικρολογίας, ὅσον ἂν ὁ ξυλουργὸς ἐμπηγνύῃ τὰ καρφία κατ' εὐθείαν ἢ λοξῶς, ἂν πρέπη τὰ παράθυρα σήμερον ἢ αὔριον νὰ καθαρισθῶσιν, ἢ ἂν τὸ ἀγορασθὲν ὕφασμα θὰ ᾖ καλὸν καὶ διὰ τὰ ἀσπρόρουχα. Τοιαύτη τις μηδαμινὴ φροντίς τὴν καταβάλλει, ἕνεκα ταύτης δὲν δύναται νὰ κοιμηθῇ καὶ ἀσθενεῖ, διότι οὐδεμία ἐκ τῶν μεγαλειτέρων φροντίδων μας δύναται τόσον νὰ ὑπερβάλῃ τὰς ἄλλας, ὅσον ἐν τοῖς χρόνοις τῆς νεαρᾶς ἡλικίας ἢ

θρέψας τοῦ πρώτου τέκνου, αἱ πρώται ἐξετάσεις τοῦ υἱοῦ, ὁ πρῶτος ἐρωτικὸς παλμὸς ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς πρώτης θυγατρὸς ἢ ὁ γάμος αὐτῆς καὶ ἡ γέννησις τοῦ πρώτου τέκνου.

Ἀλλὰ ποσάκις ἀδικοῦμεν τοιαύτην τινὰ γραῖαν μητερίτσαν, λέγοντες, „ἂ! αὐτὴ εἶνε πλέον ἀνάσθητος, συλλογίζεται περισσότερον τὴν κάλτσαν της ἢ ὅλον τὸν κόσμον!“ — Καὶ τίς ἐξ ὧν ὡν, νεαραὶ μου φίλαι καὶ φίλοι, δύναται νὰ γνωρίξῃ, τί ζῇ ἀκόμη εἰς τὰ βάθη τῆς γηραῖας ταύτης καρδίας, οὐτινος ἴσως μόνον τμήματά τινα, ὥςπερ ἀφρός, ἀνέρχονται ἐνίοτε εἰς τὴν ἐπιφάνειαν; Τίς ἐξ ὡν ὡν δύναται ν' ἀριθμήσῃ τὰς σκέψεις, ἃς μεθ' ὑπομονῆς καὶ ἡρεμίας συμπλέκει εἰς τὸ περιτόδιον τοῦ νεωτάτου ἐγγόνου, τίς ἤθελε δυνηθῇ νὰ ζωγραφίσῃ τὰς εἰκόνας, αἵτινες παρέρχονται πρὸ αὐτῆς κατὰ τὴν μονότονον ταύτην ἐργασίαν;

Ἀλλ' ὑμεῖς μειδιάτε, ὁσάκις αὐτὴ ἐκ τῶν καθημερινῶν σας φλυαριῶν οὐδεμίαν λέξιν ἀκούῃ ἢ ἐννοῇ.

Σημ. Σ. Κ. Ὁ ἐθνικὸς ἡμῶν ποιητὴς Ἀχιλλεὺς Παράσχος, εὐνοῶν τὴν Κλειῶ καὶ συγκατατεθεὶς νὰ καταστήσῃ αὐτὴν προσφιλεστέραν διὰ τῆς πολυτίμου συνεργασίας του, παρεχώρησεν ἡμῖν πρὸς δημοσίευσιν τὸ κατωτέρω ποίημα, νέον, δροσερώτατον καὶ τοῦτο ἄνθος ἐκ τῆς πλουσίας δημῶδους ἀνθοδέσμης του, ἀποπνέον ὅλην τὴν χάριν τῆς μοναδικῆς πλέον Μούσης του.

ΟΙ ΔΥΩ ΑΔΕΛΦΟΙ.

Α'.

Ὡς ἀδελφάκια ἡγαδιακὰ καὶ πολυαγαπημένα
Ποτέ τους δὲν χωρίζανε· τᾶχε ἡ καρδιὰ δεμένα·
Στὴν ἴδια τάβλα ἐγεύονταν, εἴ ἕνα προσκεφαλάκι
Ἀγκαλιαστὰ ἐκοίτουσαν, ἀδελφι μὲ ἀδελφάκι.
Μὰ ἐξημέρωσ' ἡ αὐγὴ κ' ἐφθασ' ἡ νύχτα ἐκείνη,
Ποῦ δὲν θενὰ πλαγιάζανε μαζῇ 'στὴν ἴδια κλίνη.
'Κείνους ποῦ ἔσμιξ' ὁ Θεὸς τοὺς χώριζε μιὰ ξένη
Νεράϊδα, κόρη μάγισσας, σαββατογεννημένη.

Β'.

Μιὰ μέρα ποῦ τριγύριζε ὁ πρῶτος μέσ'στὰ δάση
Κ' ἔστηνε ἔξοβεργα ψηλὰ πουλάκια γιὰ νὰ πιάσῃ,
Λίγο μακρὰ του ἄκουσε χαρούμενα τραγούδια·
Κ' εἶδε μιὰ κόρη, μιὰ ξανθή, ποῦ μάζωνε λουλούδια·
Στὰ ῥιμάτια ἦταν οὐρανός, εἰς τὴν ἀσπράδα κρῖνος,
Κ' ἀντὶ νὰ πιάσῃ αὐτὸς πουλί, ἐπιάσθηκεν ἐκεῖνος.

Γ'.

Τὴν κόρη αὐτὴ παντρεύεται· ἄχ, μιὰ νυχτιὰ ἀκόμα
Καὶ θ' ἀφηνε τ' ἀδελφικὸ νὰ γύρῃ 'ς ἄλλο στρῶμα·
Γι' αὐτὸ μὲ ὅλη τὴ χαρὰ ποῦ ἔχει 'στὴν καρδιά του,
Εἶναι ἡ ὄψις του χλωμή, θολή κάθε ῥιματιά του·
Κ' ἂν καὶ ῥμπροστά της 'εἴαν κερὶ μέρα καὶ νύχτα λυώνη,
Τὴν ἀγαπᾷ καὶ τὴν μισεῖ· θαρρεῖ τὸν 'ξαδελφώνει . . .

Δ'.

Ἡ νύχτα εἶναι σκοτεινὴ, τ' ἀστέρια σκεπασμένα.
Καὶ 'ς σκοτάδι ἄγριο, βαθύ τ' ἀγέρι κλαίει·
Τὰ δυὼ ἀδελφία κάθονται ἀγνάντια πικραμένα·
Γυρίζ' ὁ μεγαλειτέρος 'στ' ἀδελφι του καὶ λέει·
— Αὔριο 'στὸ κρεβάτι μας μονάχος θὰ κοιμᾷσαι
— ὦ, μὴ φοβᾷς, ἀδελφι μου, καὶ μὴ τὸ συλλογᾷσαι·
Εἴμαστε ὡς τὸ κόκκαλο ἀδελφία ἐμεῖς οἱ δύο
Καὶ 'στὴ δική μας τὴν καρδιὰ ποτέ δὲ ῥμπαίνει κρῖο!
Κ' εἰπ' ὁ μέγας· — 'ς καιρὸ θὰ ταξειδέψ' ὀλίγο

Κ' ἐκείνη ποῦ παντρεύεται θ' ἀφήσω εἴαν θὰ φύγω . . .
'Ἐχει φτεροῦγα ἡ καρδιὰ τῆς ὁμορφῆς· ποιὸς ξέρει
Μακρὰ της 'εἴαν θὰ βρισκῶμαι ἡ ὥρα τί θὰ φέρῃ . . .
— Ὅρκω 'στὸν Παντοδύναμο, ἀδελφι μου, σοῦ κάνω,
'Ἄν ἀπιστήσ' ἡ νύφη μου, ἢ ζήσω ἢ πεθάνω,
Νὰ σοῦ τὴ φέρω 'στὴν οὐρὰ τ' ἀλόγου μου δεμένη.
Κ' ἐπλάγιασαν γιὰ ὕστερην φορὰ ἀνταμωμένοι.

Ε'.

Ἦλθ' ὁ καιρὸς τοῦ ταξειδιοῦ· τὸν ὅρκω τοῦ θυμίζει,
Καβαλικεύει, τὸν φιλεῖ καὶ φεύγοντας δακρύζει
Κ' ἔμεινε ὁ μικρότερος 'στὴ νύφη· 'εἴαν κυρά του,
Σὰν ἀδελφὴ τὴν σέβονταν καὶ 'εἴαν βασίλισσά του·
Μὰ ἦταν κλειδοκράτορας τιμῆς ποῦ ἀγαποῦσε
Καὶ τὸ κλειδὶ τὸ χέρι του τ' ἀδελφικὸ κρατοῦσε.
Ἡμέραι, μῆνες πέρασαν. Μὰ μιὰ νυχτιὰ κοιμήθη
Καὶ δὲν ἐξύπνησε· πολὺ ἡ νύφη δὲν ἑλπίσθη
Τὸν εἶδε, πικρογέλασαν τὰ ὁμορφὰ της χεῖλη
Κ' ἐκλάψε μόνον τοῦ νεκροῦ 'εἴαν ἦλθαν οἱ φίλοι . .

ΣΤ'.

Τὸν θάψανε· σκοτείνιασε, τὸ μεσονύχτι φθάνει·
Μυρίζει χάρου μυρωδιὰ τὸ σπῆτι καὶ χλωτάδα·
'Ἐκεῖ ποῦ ἐξεψύχησε καίει βαρὺ λιβάνι
Καὶ εἰς τὸ προσκεφάλι του τὸ ἔρημο λαμπάδα.
Δεμένος κλαίει τοῦ νεκροῦ ὁ σκύλος 'στὸ σκοτάδι
Κ' ἡ ἀπιστὴ 'ς ἀγκαλιὰ κοιμᾷτ' ἀπάνω ξένη·
Μυρολογοῦσε τὴν αὐγὴ· γλυκοφιλεῖ τὸ βράδυ·
Σὰν φρόνιμη, τὴν ὥρα της τὴν ἔχει μοιρασμένη . . .
'Ἀχ! ὅλα τ' ἀστρα μονομιᾷς κ' ὁ οὐρανὸς ἀκόμα
'Ἄν πέσουν, δὲν ἀκούγονται ποτὲ 'ς τάφου χῶμα.
'Ὅμως τὸ ἀπιστο φιλὶ νεκρὸ ἀνασηκώνει
Καὶ ζωντανεύ' ἢ ἥσυχη ἀποθαμένη σκόνῃ!
'Ἀκούει μέσ' 'στὸν ὕπνο του τὸν πρῶτο βυθισμένους